

dujuvvut mikkege oaivabvuodaid go ærain ige okta vælatuvvut æmbo go nubbe.

Dat valdolakka, mi daina namatuvvum 10 oaivejurdagin boccedi, ani sistes 112 paragrafa.

Mutto Ruota gonagas, gutte i dattum Darro rika nistetet, algi vaino dam vuostai, go dat læi gonagasa aldcis valjim. Dat vaidno bisti august manoi, goas 14ad bæive Mossast dakkujuvvui sietadus Ruota krunno arbijægje prinša ja Darro rika gonagasa gaskast. Dam šietadusa mielde galgai Darro rika gonagas dallan stuorradigge čoakkaigoččot. Duina stuorradiggin galgai Ruota krunno arbejægje prinša audastolbmai bokte arvalusaid adnet, js son loppedi miedetet dažaidi dam valdolaga, maid si legje Eidsvoldast aldcesek addam, dušše dak smava nubbastusašak galge dast dakkut, mak Darro rika ovtastattujume bokte Ruota rikain šadde darbašlazzan. Go gonagas Kristian Fredrik læi eritcælkam buok vuogadvuoda daihe gaibadusa sikke aldes ja su sokkasis Darro rika trudnoi, de mærredi stuorradigge 20ad bæive oktober manost 1814 Darro rika ovtastattujume Ruota rikain, ja 4ad bæive november manost sæmma jagest šaddai min valdolakka dokkituvvum Ruota gonagasast, gutte dallan valjijuvvui maida Darro rika gonagassan.

Damditi go rika stivrejubme læ min valdelaga bokte jukkujuvvum olbmui ja gonagasa gaskast, goččojuvvu Darro rika radđetus garčoduvvum monarkian (gæččat las nummerest čilgitusa dam birra); mist i læk mikkige dakkamušaid Ruota rikain ige ruotelazain læk mikkige dakkamušaid min guim min rika stivrejume harrai, æreb go dam, atte mist læ oktesaš gonagas ja atte guktui bælost galgap særve dakkat soattai, jos vašalaš goabba nuft rika falleta.

Ollašuttemfabmo læ gonagasa duokken, ja su raddebælek læk alelessi vastedægjen dam oudast, maid son dakka. Gonagasa raddebælek læk dal ovcis lokkoi, dai okcaset goččujuvvujek guovtis statsministarak. Damditi go gonagas davalažat Ruotast assa, de galgik guovtis gonagasa raddebelin ja nubbe statsministar alelessi Ruotast orrot, daddeke nuft, atte dak ovtak raddebælek æi oro æmbo go ovtat jage havas ja nuft jakkazažat molsodek. Buok gonagasa raddebælek goččujuvvujek ovtat sadnai Darro rika raddejubmen.

Raddejubme læ jukkujuvvum maņestnamatuvvum 7 doaimatusaidi, nammalassi:

1. Girko ja oapa doaimatus. Dam doaimatussi gulla buok, mi girkoidi, bapaidi, skuvlaidi ja nuft vidadabbui guoska.
2. Lakkaaši ja lagaollašume doaimatus. Dam doaimatussi gulla bærraigæččam, atte lagak ja asatusak ollašuvvujek, atte vuogadvuotta dakkujuvvu, nuftgo maida buok mi giddagasaidi ja rangastusrakkanasaidi guoska.
3. Rika siskaldas daile doaimatus. Dam doaimatussi gulla buok, mi ælatusvugidi guoska, nuftgo fabrikak. ædnami juogadæbme, vuvi gævatæbme, gavpek ja nuft vidadabbui.
4. Rutta ja tuollogævatus doaimatus. Dam doaimateme vuollai gulla rikakasa rutta ja obmudak, ruttamintem, tuollo ja værok.
5. Gaddesoade doaimatus. Dam vuollai gulla buok, mi soattai goike ædnamest guoskaš.
6. Mærrasoade ja poasta doaimatus. Dasa gulla soatteskipai bisotæbme ja buok, mi mærrasoattai ja mærrasoatteolbmaid guoskaš. Nuftmaida poastai lagadus.
7. Rekegčadagæččam doaimatus. Dasa gulla nammalassi čadagæččat buok rekegid,

duokken, tedægjen gonagasa lai okca-inistarak. tast assa, ebelin ja st orrot, ebælek æi nuft jak-a radde-Darro rika

manestna-alassi: n doaima-, bapaidi, uoska.

natus. Dam am, atte la-atte vuoi-maida buok akkanasaidi

. Dam doai-vugidi guos-juogadæb-k ja nuft

natus. Dam akasa rutta llo ja værok. i vuollai gul-ædnamest

natus. Dasa e ja buok, mi batteolbmaid i lagadus.

is. Dasa gul-buok rekegid,

mai mielde rikakasast galgga mikkege olgusmaksut.

Lakkaaddemfabmo, væro, tuolo ja æra maksamušai mærrædæbme, dai gævutæbme, nuftgo maida Darro rika raddejume barrai-gæččam læ stuorradiggest. Daddeke æi mate stuorradigge lakkaarvalusak lakkan šaddat mudoi go gonagas daid nanoda.

Stuorradigge čoakkaiboatta Kristianiast juokke jage las argabæive februar manost. Čuode ja oktanubbelokkai læk dak valjijuv-vum olbma, gæk stuorradiggest čokkajek; daina læk 37 gavpugin valjijuvvum ja 74 fastaln hærralienain olgobalde gavpugid. Stuorradigge i oazo æmbo go golbma mano havas læt čoakest alma gonagasa miedetæ-me taga.

Valjijubme stuorradiggai dappatuvva dam lakkai, atte gieldain juokke goalmad jage sin gaskast ja sin bokte, gæk rika valdolakki ja asatusaidi oskaldasvuoda læk vurdnum, valjijuvvujek valjejægjek, gæk juok-ke hærra-lienast čoakkai bottik dam sagjai ja dam aigai, maid hærra mærræda. Dak valjijægjek valjijek dalle juogo ječæsek gas-kast daihe æra assi gaskast hærralienast, gæk dokkalæmusen adnujuvvujek. Dat læ diettelas, atte stuorradiggai i mate oktage valjijuvvut, gutte oskaldasvuoda i læk rika asatusaidi vurdnum.

Same ædnamest bæssa juokkehaš rika asatusaidi oskaldasvuoda vuordnot ja særvat valjijumidi, gutte 25 jakkasaš læ, 5 jage divag maksam daihe skødejuvvum ædnam æigad læ.

Dam valjimvuoigadvuoda nistetik si, gæk dubmijuvvujek tugthusi, šlavavutti daihe æra hæppadlaš rangastussi, si, gæk radde-jume lovetaga mannik nubbe rika balvalussi ja si, gæi ala matta devdujuvvut atte si læk mavso addam valjijægjidi, vai ječaidesek

valjijek.

Stuorradiggai i mate oktage valjijuvvut nuorab agest go 30 jakkasažzan.

Čaccesullost september manost 1873.

Okta arvalus læ mist lokkidassamek, mi oroši min mielast dam muddosaš avka-laš ædnagidi, atte buok sameædnam olbmuk berrešegje mielastesek dasa særvat, nama-lassi dat, atte dakadussærve dagašæimek min šivitidæmek diti. Imana oktage jakke, goas soames i šadda gusa daihe hepuš va-hagi, ja gæina okta daihe vela moadde gu-sage heivijek læt, de dat læ albmug olbma ænaš ja stuoramus obmudak deihe davvir. Dat jakkasaš væro, mi daina manna, gæk dam dakadussærvai mannik i mate lokku-juvvut manenge dam vahag ektui go šivit manna davda (vige) bokte daihe ubællø dam valda. Dak gæk nælgesorbmai luitek šive-tidesek æi mate dakadussærvešt mafso daina oazžot, jos vela væro gesešikge dam særvai. Jurdašeket dam ašše. Mannelest mi aigop gæččælet bovdet sameædnam olbmuid dag-gar særve dakkat oaidnem diti, lægo væra obba algetge. Dam dattop mi dašt juo cæl-ket, atte mi læp jurdašam 3 oarta værron juokke dakeduvvum 100 speisegest.

Mi loppedæimek oudeb nummirest lok-kidassamek daid sanid, maid Johan Erik Isaksen Stappegieddest vuigi gonagassi læska-dronnig diti. Dak čugje nuft.

Mi sabmelažak læp maida gullam, atte min æcalaš gonagasa dalost læ min allaget rakistuvvum læskanisu, dronnig Josefine, daina beivin doallam hæjaid muitton dam birra, atte vittaløge jage dal læk gollam dastest go dai ovtastattum rikaidi bodi. Im sate mon dokkalabbut go ærasak čilget dam alla sædost riegađam nissun buorredavalaš ællema, mi čadag læ guttom buri dagoiguim

dieva, mutto mon daina modin sanin dušše aigom savvat. O vare Hærra addaši dam alla gonagas nissuni su buoremus balkan dam iloin duttaduvvum vaimo, mi buri dagoin boatta, rafalaš vuorasvuoda ja dam vissis dovdo, atte son læ rakistuvvum gitevaš vieljači albmugest, ja maņemusta vela vaimolažat savam: O vare Hærra addaši audogas jabmema ja ilolaš bajasčuozželæme maņemuš bæive! Jugistækkop mi su majestet læskadronnig cærke.“

Stavanger lakka læ gadgečidna gavdnum 43 alan čienalvuodast. Dam i mate dat vuost oktage diettet, gavdno go dam made atte dam guodeta bargat. Stavanger gavpugest almake læi illo go čidna begi gavdnum.

Šaddo læmaš min rikast dam gæse hui buorre, mutto bældo olbmak læk ollo vahaguvvam dam čaccas čavča bokte.

Svend Foyen, gi dabe læmaš bagjel 6 mano, læ dal ruoktot mannam. Su dagja-gaš fidnik læ 36 falle.

Olgoædnam ođđasak.

Frankrika. 4ad bæive dam munost makse fanskalnžak maņemuš oase daina soattegoloin, maid maņemuš soade gæčeld færtijegje loppedet prøisalažaidi. Dal læk maida maņemuš tuiska soaltatak franska ædnam guođdam ja ruoktot mannam ædnamasasek.

Mak Mahon radđejubme orro burist mannamen. Dat oasse franskalažain, gæk gonagaslaš radđejume savvik, orruk dal dego laivomen væha. Alma si vara dovdi, atte si læk appetæmek dasa, atte gonagasa bajedet frankrika trunno ala, dastgo nuftbe dat orro, atte ænaš oasse olbmuin daidik republikanalaš radđejume dattot. Boares

Thiers læ oppeti girjalažat almotam dam oaivela aldes, atte frankriki i hæive æra go čorgis republikanalaš radđejubme. Franskalažai soatte vækka læ dal juo sagga stuorab go keisar Napoleou aige. Maida ladnek læk ollo lasetuvvum oudešest. Galle dat aige i væje læt mændo gukken, goas tuiskalažaidi loadna maksujuvvu.

— Prøisen keisar Wilhelma læ gæsegappalaga Gasteinast orrum, mutto dat læ oaivegavpugasas Berliini mannam daida iloi-di særvat, mak adnut galggik dam vuoitto diti, maid franskalažai alde vuitte Sedan ladnest, gost Napoleon prøisalažai fangan šaddai. Sin stuoramus varrabæna Bismark læ maida oaivegavpugi boattam. Tuiskaædnam mieta galggik buok girkoim ibmelbalvalusak adnut gitalussan dam vuoitto diti. Mutto lækgo son dak gitalusak dokkalažak dam Ibmeli, gutte cælka: „Ik galga goddet?“ Hirbmad ollo daina, gæk soaltatbalvalussi læk gædnegasak, læk Amerikai mannagoattam. Radđejubme morrašin oaidna, atte lokkamættom olbma rikasek guođdelek. Arvalus læ dam birra adnume, moft dat Amerikai mannam mataši hettejuvvut.

— Ruotast Gøteborg hamanest læ okta skipa buollam ja gallad olbmu sorbmašuvvam. Vaddost vagjol olmuš buok matkides, ja daddeke nuft oagjebas.

— Belgienest læ 2be bæive dam manost dollavavna šaldestes erit ravgam ja gallad olbmu sorbmen šaddam. Issoras lakkai šadde dak vaivanak garkuduvvum ja soaigos bakčasi čada loapai sin ædnamlaš ællem. Soabmasak dadde besse oudolašlakkai heggi.

Prentijuvvum F. Kjeldseth prentijumest.